

Raadsvergadering	25 mei 2021
Volgnummer	47-2021
Onderwerp	Rekenkamerrapport 'Onderzoek naar het proces rond geheimhouding'
Programmanummer	0 Bestuur en ondersteuning
Registratienummer	2021.12892
Organisatieonderdeel	Raadsgriffie
Behandelend ambtenaar	BLM Golsteijn
Bijlagen	bijlage 1 Raadsbesluit bijlage 2 Rekenkamerrapport 'Onderzoek naar het proces rond geheimhouding'

AAN DE GEMEENTERAAD

Samenvatting

De Rekenkamer heeft een onderzoek naar het proces rond geheimhouding uitgevoerd.

De centrale onderzoeksvraag luidt: Wat zijn de landelijke en lokale regels rondom geheimhouding en volgt de gemeente Maastricht deze regels over het opleggen, bekrachtigen en opheffen van geheimhouding in het verkeer tussen college en raad?

Op basis van haar onderzoek heeft de Rekenkamer de navolgende conclusies en aanbevelingen voor college en raad.

Conclusies algemeen

- De landelijke regels rond het opleggen, bekrachtigen en opheffen van geheimhouding worden in Maastricht in het verkeer tussen college en raad niet altijd eenduidig toegepast.
- De raad hecht veel waarde aan openbaarheid. Wanneer het college de openbaarheid wil beperken, maar wel documenten voor de raad "ter inzage" wil geven, dringt de raad niet aan op het volgen van de bestaande (landelijke) procedures rond geheimhouding.
- Het college hecht uiteraard ook waarde aan openbaarheid, maar als er naar het oordeel van het college aanleiding is om beperkingen op te leggen aan die openbaarheid, wordt niet strak gekoerst op geheimhouding, maar worden argumenten tegen openbaarheid herhaald en tussenvormen als 'ter inzage leggen' gehanteerd. En door de raad geaccepteerd.

Conclusies procedures

Toegesplitst op de procedures rond geheimhouding zijn de conclusies de volgende:

- Maastricht heeft, behoudens enkele passages in het Reglement van orde, geen specifieke door de raad vastgestelde lokale regels met betrekking tot geheimhouding.
- Er is niet altijd helderheid over de gebruikte terminologie: de begrippen 'vertrouwelijk ter inzage leggen', 'geheim', openbaar en niet-openbaar worden niet door alle betrokkenen op dezelfde manier gehanteerd.
- Stukken waarop geheimhouding rust, zijn als zodanig niet herkenbaar.
- De argumentatie wanneer wel en wanneer geen bekrachtiging van geheimhouding door de raad aan de orde is, is niet helder.
- Het uitdelen en weer ophalen van geheime documenten in een besloten vergadering vindt geen grondslag in regelgeving.
- De afspraken rond het Register Geheime informatie kunnen duidelijker.

Aanbevelingen

De onderstaande aanbevelingen zijn bedoeld om het proces van geheimhouding in het verkeer tussen college en raad scherper vorm te geven. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt in de ogen van de Rekenkamer zowel bij het college als bij de raad.

1. Maak een helder onderscheid tussen 'openbare informatie', informatie die niet verstrekt wordt bij een Wob-verzoek (met weigeringsgronden in art. 10 en 11 van de Wob) en informatie die als 'geheime' informatie gedeeld wordt met de raad (gemotiveerd met art.10 van de Wob).
2. Gebruik indien van toepassing de term 'geheim' en niet de term 'vertrouwelijk'. Het gebruik van verschillende termen suggereert een onderscheid dat in ieder geval wettelijk niet bestaat.
3. Zorg dat geheime documenten (digitaal of op papier) ook als zodanig herkenbaar zijn, niet alleen door dat in de tekst op te nemen maar ook door middel van een kenmerk dat niet over het hoofd te zien is.
4. Wees duidelijk in de manier waarop 'bekrachtiging' wordt ingezet. Bekrachtiging is nodig als het college documenten onder geheimhouding aan de raad verstrekt. De raad kan ook zelfstandig, zonder bekrachtiging achteraf, in een besloten vergadering geheimhouding opleggen op

alle informatie die daar behandeld wordt en ook op stukken die tijdens die besloten vergadering aan de raad worden overgelegd.

5. Geef het register een centrale functie zodat het dient als markeringspunt voor raadsleden over geheime stukken. Het moet te allen tijde duidelijk zijn welke informatie (nog steeds) geheim is. Bespreek met het oog daarop het register vaker dan één keer per jaar.
6. Geef het register ook duidelijk de functie dat daarin die informatie staat waarop de raad geheimhouding heeft opgelegd, ofwel in een besloten vergadering ofwel na bekrachtiging op voorstel van het college. In die gevallen is de raad immers de 'beheerder' van de geheimhouding van de items op het register.
7. Stel een lokale regeling op die specifiek voor Maastricht invulling geeft aan de procedures rond geheimhouding. De bovenstaande aanbevelingen kunnen daarin een plaats vinden.

In het kader van de aanbevelingen wordt opgemerkt dat het college in haar bestuurlijke reactie de bovenstaande aanbevelingen overneemt. Bij aanbeveling 7 tekent het college aan het, gelet op de op handen zijnde wetswijziging waarbij de thans geldende geheimhoudingsregeling volledig op de schop gaat, niet zinvol te achten deze regeling te enten op de huidige wettelijke systematiek, maar nemen het - na eventuele amendering - definitief wetsvoorstel daartoe als uitgangspunt. In 2020 is namelijk een wetsvoorstel bij de Tweede Kamer ingediend dat onder meer betrekking heeft op de regelgeving over geheimhouding zoals vastgelegd in de Gemeentewet. Als dit wetsvoorstel kracht van wet krijgt, dan zal dit van invloed zijn op procedures (o.a. vervalt het bekrachtigen van de geheimhouding door de raad) die gevolgd moeten worden in het verkeer tussen college en raad.

De griffie is van mening dat er vanuit het perspectief van de raad, en wellicht tevens vanuit het perspectief van het college en de ambtelijke organisatie ook al op korte termijn - vooruitlopend op een eventuele wetswijziging - meer duidelijkheid van belang is over de processen rondom het onderwerp geheimhouding. Een eventuele wetswijziging staat het opstellen van een voorlopige (interne) regeling niet in de weg.

Beslispunten

1. De aanbevelingen van de Rekenkamer Maastricht van het rapport 'Onderzoek naar het proces rond geheimhouding' over te nemen.

1. Aanleiding, bevoegdheden en context.

De aanleiding voor de Rekenkamer Maastricht om zich in dit onderwerp te verdiepen, was een overleg van de rekenkamer met de Commissie Begroting en Verantwoording van de gemeenteraad over het onderzoeksprogramma 2020 van de rekenkamer. Eén van de onderwerpen die vanuit de commissie werd geopperd was geheimhouding/vertrouwelijkheid. Voor dit onderwerp bestond in de commissie belangstelling omdat meerdere raadsleden vragen hadden over de toepassing van de regels over geheimhouding door het college. De mogelijkheid werd niet uitgesloten dat het college vaker geheimhouding oplegt dan nodig, dat de procedures niet altijd consequent worden toegepast en dat de status van “vertrouwelijk” verstrekte informatie onduidelijk was. De rekenkamer heeft daarop besloten een verkenning naar de van toepassing zijnde regelgeving uit te voeren.

Op 12 april 2021 heeft de Rekenkamer Maastricht het rapport “Onderzoek naar het proces rondom geheimhouding” via het raadsinformatiesysteem en de dagmail aan de raad aangeboden. Tijdens de informatieronde van 19 mei 2021 wordt het rapport door de Rekenkamer toegelicht, en kunnen er vragen aan de Rekenkamer worden gesteld. In de raadsronde van 19 mei 2021 zijn de woordvoerders in de gelegenheid om vragen te stellen aan de wethouder en griffier en onderling te debatteren over het overnemen van de aanbevelingen van de Rekenkamer.

2. Vervolg.

Nadat de aanbevelingen van het rekenkamerrapport geheel of gedeeltelijk door de raad bij raadsbesluit worden overgenomen, vindt uitwerking van de aanbevelingen in samenwerking tussen de organisatie en de griffie plaats.

Namens het presidium

De secretaris,

S. Subramaniam

De voorzitter,

M.J.J. Severijns

Bijlage 1.

DE RAAD DER GEMEENTE MAASTRICHT,

gezien het voorstel van de raadsgriffie d.d. 29-04-2021, organisatieonderdeel Raadsgriffie, no. 2021.12892;

BESLUIT:

1. De aanbevelingen van de Rekenkamer Maastricht van het rapport 'Onderzoek naar het proces rond geheimhouding' over te nemen.

Aldus besloten door de raad der gemeente Maastricht in zijn openbare vergadering van 25 mei 2021
de griffier, de voorzitter,